

sidde og fordele de her penge. Og hvilken indflydelse får Folketinget reelt på, hvilke retningslinjer der bliver lavet af denne sukkerskålgruppe?

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Det står nu klart, at regeringen har kastet et kødben til SF, og det har de så bidt på.

Jeg er fuldstændig enig med socialministeren, når hun siger, at flere penge ikke automatisk giver bedre service. Det er jo herligt, at Socialdemokratiet også er kommet til den erkendelse – det kan måske være noget med regeringsansvaret, det skal jeg ikke sige noget om – og jeg er enig i, at penge ikke i sig selv gør det. Men jeg mener, at der er behov for, at vi under udvalgsbehandlingen får afdækket, hvordan de 250 mio. kr., som der kommer et ændringsforslag til finansloven om, skal bruges. Det mener jeg Folketinget må have krav på.

Men indholdet i forslaget her er der som sagt ikke de store problemer med.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 121: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. (Udvidelse af fædreorloven).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 3/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Da statsministeren den 7. oktober holdt sin åbningstale til Folketinget, sagde han bl.a.:

»Regeringen vil som bidrag til større ligestilling i ansvaret for småbørnene komme med forslag om en to ugers forlængelse af barselorloven for mænd.«

Her er så et lovforslag fra regeringen, der indfrier løftet. Det er et godt signal til kommende fædre, ja, faktisk også til dem, der er blevet fædre, siden lovforslaget blev fremsat, for vedtager vi det her lovforslag – og det tror jeg, vi gør, og jeg håber også, at det bliver med et bredt flertal – så siger vi til mændene, at det er i orden, at de tager et medansvar for deres børn, og vi deler ansvaret mellem fædre og mødre mere lige.

Jeg er ganske sikker på, at mange nybagte fædre vil benytte sig af adgangen til de ekstra 14 dages barselorlov, for vi oplever i disse år en voksende interesse blandt mænd for at påtage sig deres del af ansvaret for børnene. Det er vigtigt, at børn og fædre får tid sammen og også prøver at være alene sammen.

Socialforskningsinstituttet har faktisk interesseret sig for det her emne i flere undersøgelser, og det viser sig også i de undersøgelser, at der er en absolut positiv holdning til det. Der er ganske få procent fædre, der ikke er interesseret i sådan noget her, og det er ganske få af de fædre, der har prøvet det, som synes, det var en dårlig oplevelse. Der er over 90 pct. positive besvarelser på begge spørgsmål.

Man kan altså sige, at det er noget godt, vi har fat i, men er det nok? Der vil sikkert være mange, der siger, at det er det ikke, der skal mere til. Derfor synes jeg, det er vigtigt også at citere yderligere et par sætninger fra statsministerens åbningstale:

»Mange småbørnsfamilier har brug for en mindre stresset hverdag. Regeringen vil derfor opfordre arbejdsmarkedets parter til at drøfte en udvidelse af adgangen til deltidsarbejde for ansatte med små børn.«

Og lidt senere: »Regeringen vil med arbejdsmarkedets parter drøfte mulighederne for en smidiggørelse af børnepasningsorloven og drøfte en ændring af funktionærloven, så gravide får adgang til fuld løn under sygdom.«

Det, vi derfor er i gang med her med de citater, jeg har brugt, og med det forslag, vi behandler, er en proces, hvor vi prøver at til-

passe det danske samfund til et familiemønster, som er ganske anderledes end det, vi havde for 10, 20, 30 og 40 år siden. Vi indretter os nu med et familiemønster, hvor begge forældre er udearbejdende, og vi indretter os på et forhold mellem forældre og børn, som gør, at både fædre og mødre tager og skal tage et mere og mere lige ansvar.

Derfor kan vi i Socialdemokratiet selvfølgelig tilslutte os forslaget, og vi håber, at den dagsorden, der blev sat med statsministerens åbningstale, og som Socialdemokratiet og De Radikale står bag, får et bredt flertal herinde. Jeg håber hermed også, at vi har indledt en proces også i de næste år, hvor vi i højere grad får fokus på de mange positive holdninger, fædrene har til deres børn, og kan bakke dem op.

Erik Larsen (V):

Der er mange gode ting i, at fædre kan være mere sammen med deres børn, og det er også glædeligt at se en udvikling, hvor det i højere grad er tilfældet, at fædrene tager del i børnenes opvækst.

Det er dog alligevel sådan, at vi må sige, at den mulighed, som fædrene har i den nugældende lovgivning om orlov, i al for ringe grad udnyttes. Det er, så vidt jeg er orienteret, ikke andet end godt 50 pct. af fædrene, der udnytter den mulighed, de har i dag, og nu vil forslagsstilleren, socialministeren, så udvide fædrenes mulighed for forældreorlov med 14 dage.

I Venstre mener vi ikke, at dette forslag kan svæve i den fri luft uden om arbejdsmarkedets parter og deres indflydelse på de arbejdsmæssige og lønmæssige konsekvenser af et sådant forslag, så jeg skal meddele, at Venstre på den baggrund ikke kan støtte forslaget. Vi synes, at fædrene i øjeblikket har en mulighed, og at de i højere grad bør udnytte den mulighed, de har.

Karen Højte Jensen (KF):

Det Konservative Folkeparti er tilfreds med, at det allerede i 1980'erne blev indført mulighed for fædreorlov, og vi ved, at det er blevet mere almindeligt, at også fædre tager del i samværet med børnene og tager del i pligter, og hvad der ellers hører med i børnefamilierne. Det er også generelt blevet mere anerkendt fra omverdens side, og det er jo en vigtig del, for der er meget holdning i denne sag.

Men når ministeren kommer med et forslag om at udvide forældreorloven, er vi skeptiske. Har vi overhovedet et dokumenteret behov for

det her? Det gør, at jeg mener, at hvis fædreorloven på det nuværende grundlag skal udvides, må det være gennem en aftale mellem arbejdsmarkedets parter.

Jeg mener, at det vil være vigtigt under udvalgsarbejdet at få beskrevet, i hvilken udstrækning de gældende orlovsmuligheder benyttes af fædre; jeg tænker både på fædreorloven og forældreorloven. Jeg mener ikke, det er dokumenteret, at der er et yderligere behov i forhold til lovgivningen i dag.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg har en kort bemærkning til fru Karen Højte Jensen. Jeg burde måske have taget den allerede under den foregående ordfører.

Jeg forstår, at arbejdsmarkedets parter skal involveres i det her. Det synspunkt har vi også hørt er blevet gjort gældende fra Dansk Arbejdsgiverforening. Jeg er nødt til at sige, at reglerne for barselorlov – for det er jo det, vi taler om, vi taler ikke specifikt om børnepasningsorlov, vi taler om en forbedring på 14 dage af barselorlovsmulighederne – traditionelt er et lovgivningsanliggende og ikke et forhandlingsemne på arbejdsmarkedet. Det har det, så vidt jeg husker, været i al den tid, hvor vi har haft regler, der beskyttede børnene og deres mor i første omgang og siden hen en lille smule faderen i forbindelse med børns fødsel.

Så vil jeg også komme med en anden bemærkning: Er der dokumenteret et behov? Venstres ordfører, hr. Erik Larsen, har allerede påpeget, at der er omkring 50 pct. af fædrene, der anvender de 14 dages orlovsadgang, som de allerede har, så mon ikke også der er en del af dem, der kunne tænke sig at have noget i den sidste ende? Vi skal vel ikke undgå at lovgive, fordi 50 pct. ikke vil. De 50 pct., der allerede har brug for muligheden, kunne for så vidt også godt fortjene en udvidelse.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg vil godt spørge, hvordan fru Karen Højte Jensen vil få dokumenteret, at fædre rent faktisk gerne vil have en orlov, der ligger i forlængelse af moderens orlov. Hvilke faktuelle oplysninger skal der lægges til grund, før fru Karen Højte Jensen mener, det er dokumenteret, at fædrene ønsker at anvende denne mulighed?

Vi ved jo også, at mødrene har en meget stor interesse i at fortsætte med den fulde orlov,

herunder også hele forældreorloven, netop fordi de kan amme lige til det sidste, så jeg forstår slet ikke, hvorfor fru Karen Højte Jensen vil have en dokumentation, og hvordan den i givet fald skal kunne opnås.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Den socialdemokratiske ordfører ønsker at forklare Det Konservative Folkeparti og, forstod jeg, også Venstre, at det med fædreorlov var et lovgivningsmæssigt foretagende. Det er altså ikke et mere lovgivningsmæssigt foretagende, end at hvis arbejdsmarkedets parter blev enige om at aftale en fædreorlov, var der ingen herinde, der ville ryste på hånden, så ville man naturligvis acceptere det. Det er, hvad den sag drejer sig om, og det var derfor, jeg henviste til arbejdsmarkedets parter.

Fru Anne Baastrup kan da have meget ret i, at det kan være svært at dokumentere det her. Jeg skal ikke hævde andet, men jeg mener ikke, at der er en stærk folkestemning for, at man skal gøre det her. Det har været sagt af andre ordførere, at man tror, det her er godt. Men det drejer sig jo om, at man pålægger såvel det offentlige som det private arbejdsmarked nogle yderligere udgifter, og derfor mener jeg, man skal være på lidt mere sikker grund, end man er i dag.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg vil sige til fru Karen Højte Jensen, at det da er vigtigt, at arbejdsmarkedets parter beskæftiger sig med disse emner. Det er også vigtigt, og der er flere af de overenskomstsmæssige aftaler, som har taget højde for, at man prøver at tilrettelægge gode vilkår for både mænd og kvinder, der tager barselorlov, men det er jo ikke alle mennesker i Danmark, som er omfattet af kollektive aftaler.

Det vil sige, at det i hvert fald for Socialdemokratiets vedkommende ikke rækker, at det her alene skulle bero på, hvad der måtte komme ud af en forhandling mellem arbejdsmarkedets parter.

Jeg må derefter føje til måske mere som et spørgsmål: Hvordan var det, da fru Karen Højte Jensens parti sad i regering og dengang medvirkede til en forlængelse af barselorlovsbestemmelserne? Havde man da også et argument om, at det kunne man for så vidt lige så

godt have klaret via forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter?

Med hensyn til dokumentation vil jeg gerne også via spørgsmål i udvalget medvirke til, at vi får kigget nærmere på, hvad det er for nogle forskellige undersøgelser, der foreligger om fædres ønske om at deltage i barselorloven, men jeg kan i hvert fald bekræfte over for fru Karen Højte Jensen, at der blandt fædre i den alder er en folkestemning for det.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil kort minde fru Karen Højte Jensen om, hvad den tidligere formand for LO udtalte, dengang man rent faktisk gennemførte denne bestemmelse. Det var hr. Thomas Nielsen, der sagde, at han under ingen omstændigheder ville acceptere, at mændene fik en statsfinansieret fisketur på 14 dage. Det var den officielle folkeholdning på det tidspunkt, men ikke desto mindre indvilligede Det Konservative Folkeparti i at lave et lovforslag, fordi De Radikale skulle stemme for finansloven, således at man indførte fædreorloven og i øvrigt forlængede barselorloven.

Vi har nu set, at den udvikling har sat sit præg. Vi kan se, at fædrene rent faktisk i 50-60 pct. af tilfældene af det gennemsnitlige antal fødsler bruger denne orlovsordning. Vi kan så stå i en situation, hvor vi ikke får brugt den, og så er folkestemningen der ikke endnu. Men det ville være en god idé, hvis vi kunne få den udvikling, som Det Konservative Folkeparti selv var med til at starte i 1984.

Formanden:

Nu svarer fru Karen Højte Jensen, og så er vi fremme ved fru Anne Baastrup som ordfører.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg tror, at både hr. Jan Petersen og fru Anne Baastrup har været optaget af andre ting, da jeg indledte min ordførertale til dette forslag, for da henviste jeg faktisk til, at vi i 1980'erne var med til at indføre fædreorloven, og at vi syntes, det var godt, og det var udmærket. Men det, der er tale om nu, er en udvidelse, og det er den, vi ikke finder er relevant i øjeblikket. Så der er ikke noget med, at jeg ikke kender historien.

Anne Baastrup (SF):

Kort til fru Karen Højte Jensen: Jeg er fuldstændig klar over, at fru Karen Højte Jensen kender den socialpolitiske historie op gennem 1980'erne. Jeg ville bare lige minde om, at folkestemningen præget af LO's daværende formand på det tidspunkt ikke ligefrem gav udtryk for, at der var en stor bevægelse bag, da Det Radikale Venstre og SF kom med dette forslag.

Det forslag, som vi har her, skal ses på baggrund af de statistikker, der viser, at fædre ikke tager del i barselorloven inden for de 24 uger, og det vil vi nu prøve at få gjort op med med dette lovforslag.

Det har taget adskillige år, det skal erkendes, at få fædre til at anvende de første 14 dage efter fødselen. På nuværende tidspunkt er det kun ca. 50-60 pct., der tager de første 14 dage, og vi må se i øjnene, at det vil være op ad bakke at få fædre til at tage de sidste 14 dage inden for den 26-ugers-periode, som lovforslaget her handler om.

Omvendt vil vi også kunne se rundtomkring, at den nye gruppe af fædre er meget optaget af deres børn, og derfor vil jeg meget gerne dele hr. Jan Petersens optimisme. Allerede nu vil jeg lancere, om vi ikke under udvalgsarbejdet skal diskutere, om det vil fremme fædrenes brug af orloven, at vi eventuelt sætter den efter moderens mulighed for at tage sin sommerferie, eller at vi eventuelt går ind og ser på en eller anden form for fleksibel udnyttelse af de 14 dage.

Der skal ikke herske tvivl om, at SF støtter lovforslaget i denne udformning, men vi skulle måske også være åbne over for at lave en fleksibel ordning.

Dorit Myltoft (RV):

Ligestillingen mellem mænd og kvinder er en mærkesag for Det Radikale Venstre, men samtidig vil vi også gerne have, at ligestillingen ikke har nogen omkostninger for børn.

Heldigvis kan vi se, at flere og flere unge fædre tager direkte del i og medansvar for omsorg og opdragelse af deres børn, og derfor er det godt, at fædre har mulighed for at tage barselorlov for tidligt at få skabt den tætte relation mellem far og barn.

Fædre har allerede mulighed for at kunne tage barselorlov dels i de 14 dage lige efter fødselen og dels i 10 uger af de 24 uger, men her giver vi altså mulighed for yderligere 2 uger alene til fædrene.

Vi vil gerne opfordre arbejdsmarkedets parter til at følge med og følge op på det her ved i de kommende overenskomster at have spørgsmålet om småbørnfamiliernes forhold med for at kunne give en bedre mulighed for at få familie- og arbejdsliv til at hænge sammen. Det vil nemlig gøre opvækstvilkårene for børnene bedre.

Det er altså med tilfredshed, Det Radikale Venstre ser det her udmøntet i et konkret lovforslag, og vi støtter forslaget.

Tom Behnke (FP):

Der skal ikke være tvivl om, at børn er en Guds gave. Også for mit eget vedkommende må jeg se i øjnene, at den største glæde og fornøjelse, jeg har haft og fortsat har, er at være sammen med mine børn, at opleve mine børns opvækst, den måde, de vokser op og udvikler sig på, og være med til at skabe mulighederne for deres fremtid. Det er der ingen tvivl om, og sådan tror jeg faktisk, at langt, langt de fleste både fædre og mødre har det. Børn er en Guds gave.

Og heldigvis er det jo også sådan, at forslaget ikke lægger op til, at man skal tvinge nogen til at gå på barselorlov. Det er fortsat frivilligt, om man vil gøre det. Så det positive, der dog er at sige om forslaget, er, at her tvinger vi ikke nogen til noget. Det er stadig væk en frivillig mulighed, og den frivillige mulighed er så den, man ønsker at udvide med forslaget.

Forslaget er jo et økonomisk incitament til, at fædrene, specielt fædrene, i højere grad skal tage barselorlov, og man udvider i den sidste ende af barselorlovsperioden. Men spørgsmålet er, om ikke dette incitament, dette økonomiske incitament, kommer ud fra deisen om, at forældrene, herunder fædrene, af økonomiske grunde undlader at holde barselorlov. Og hvis det er det, der er tilfældet – sådan må jeg jo forstå regeringens forslag – så ønsker man altså økonomisk at give et incitament, og det må være, fordi forældrene, herunder fædrene, ikke har råd til at tage enten forældreorlov eller barselorlov, i forbindelse med at man har fået børn i familien.

Hvis det er rigtigt, og det tror jeg på det er, så er vi jo faktisk derhenne, at Folketinget, regeringen har indset, at forældrene har ikke råd til at få børn. Og hvorfor har de så ikke det? Hvad er årsagen til, at man nu igennem tusinder af år har kunnet få børn, har kunnet opdrage dem, se dem vokse op, have råd til at gøre det, uden at

det offentlige kom og gav økonomisk tilskud? Hvorfor kan man ikke det længere?

Lønningerne har sådan set aldrig været så høje, som de er i dag, det har de ikke. Men hvad er så grunden? Hvor er det så, at forældrenes penge forsvinder hen? Ja, vi ved jo, at Danmark har verdensrekord. »Danmark som foregangsland« hedder en hel publikationsserie, som statsministeren har udgivet – »Danmark som foregangsland« – og Danmark har verdensrekord i skattetryk! Hver gang man yder en indsats her i samfundet, så kommer Skatteministeriet og siger: Tak for hjælpen, vi vil gerne have langt over halvdelen af, hvad du har tjent. Og så er det klart, at der ikke er ret mange penge tilbage til, at man i familierne selv kan planlægge familieførelse og planlægge, hvordan barselorloven skal afvikles.

Efter at man nu har indset, at man med verdens højeste skattetryk har flået befolkningen for så mange penge, at befolkningen faktisk ikke har råd til at leve længere, så kommer man – i stedet for at løse problemet og lave nogle seriøse skattelettelser, så familierne har råd til selv at planlægge deres fremtid – og sætter et plaster på såret. Så giver man endnu flere tilskud til en bestemt del af befolkningen.

Jeg siger ikke, at de ikke har behov for det. Jeg tror, der er et meget stort behov for det her. Men hvorfor ikke fjerne årsagen til problemet i stedet for at lave lappeløsninger, for det er jo det, man gør med det forslag?

Og hvad meget værre er: Forslaget kommer jo skønsmæssigt til at koste 150 mio. kr. om året. Hvor skal de penge komme fra? De kommer kun et eneste sted fra, og det er, ved at man opkræver yderligere skatter. Det betyder, at de familier, der i forvejen er så økonomisk trængt på grund af skattetrykket, at de end ikke har råd til at tage fri til at passe deres egne børn, skal betale endnu mere i skat og dermed være endnu mere afhængige af forskellige former for tilskud fra det offentlige.

Den form for økonomi, den form for planøkonomi, hvor Folketinget opkræver skatter og skatter og skatter og så sidder og deler pengene ud igen efter forgodtbefindende, er vi ikke tilhængere af i Fremskridtspartiet.

Vi vil i langt højere grad give forældre mulighed for ikke bare 2 ugers barselorlov, ikke bare 24 ugers barselorlov, men at man sørger for, at familierne via skattelettelser har råd til at leve af én indkomst i en periode og dermed selv kan bestemme, om de vil have 2 uger, 4 uger

eller 24 uger eller måske flere års barselorlov, for så er det op til den enkelte familie at planlægge, hvordan dens fremtid skal se ud.

Den mulighed har familierne ikke i dagens Danmark på grund af det tårnhøje skattetryk. Det nægter regeringen at gøre noget ved. I stedet for deler man nogle lunser kød ud, og det er selvfølgelig også noget, som virker på kort sigt, men på lang sigt er det ikke løsningen.

Formanden:

Tak, så er der korte bemærkninger til fru Dorit Myltoft og hr. Jan Petersen.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Det lød, som om hr. Tom Behnke var i gang med at forherlige de gode, gamle dage, og så vil jeg lige minde om, at vi i Danmark i sidste århundrede havde børnearbejde, for at familierne kunne overleve. Vi kan se, hvad der skete i København omkring århundredeskiftet i Peter Sabroes arbejde, der var med til at forbedre børns vilkår.

Jeg synes, vi med det her forslag er med til at give forældre en mulighed for både at være på arbejdsmarkedet og kunne leve op til deres ansvar for deres børn, og vi skal være fælles om at sikre de muligheder.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Hr. Tom Behnke antydede, at danskerne ikke ville have børn. Jeg tror, det så kunne være rigtigt at sige, at fødselshyppigheden i Danmark faktisk stiger i de her år. Det er måske også et tegn på, at en række partier i Folketinget gennem de sidste 10 år har taget sig sammen og forbedret både de økonomiske og de praktiske muligheder for, at man både kan have to udearbejdende i familien og samtidig have børn og få tid til det.

Det er den proces, vi hele tiden er i gang med at justere på og justere på i bedre og bedre retning. Det er den sammenhæng, vi ser i det her forslag, der så samtidig kan give flere håndfaste muligheder for den kulturelle forandring, der sker i vores land, hvor mænd helt anderledes end tidligere interesserer sig og engagerer sig og tager et ansvar for deres eget afkom.

Men jeg synes, der rejser sig et spørgsmål efter hr. Tom Behnkes indlæg, for jeg forstår faktisk indlægget sådan, at det her med at holde fri fra arbejdet for at knytte sig til sit barn og

tage omsorg for sit barn i det første stykke tid, barnet lever, kan hr. Tom Behnke slet ikke klare. I stedet for så skal vi have skattelettelser, og så skal folk gøre, som de vil.

Er hr. Tom Behnke egentlig af den opfattelse, at vi skal afskaffe hele barselorlovskomplekset, og er hr. Tom Behnke klar over, at det vil betyde, vi fjerner den beskyttelse af mennesker på deres arbejdsplads, at de kan tage fri til at løse den her opgave med ret til at vende tilbage?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu behøver hr. Jan Petersen jo ikke at skyde mig nogle incitamenter i skoene, som jeg ikke har. Jeg har overhovedet ikke udtalt mig om det. Jeg forholdt mig udelukkende meget, meget snævert til det økonomiske i det her.

Jeg er meget enig i, at det er godt og det er sundt, at vi i Danmark har nogle spilleregler for, at forældre kan få barselorlov. Det er utrolig vigtigt, og jeg synes også, at det er rimeligt nok, at man har spilleregler, så man kan vende tilbage til dér, hvor man kom fra på arbejdsmarkedet, når man er færdig med sin barselorlov. Det er helt fint.

Men det, vi taler om her, er finansieringen af det. Hvem skal betale? Er det rimeligt, at min nabo skal betale for, at jeg får børn? Hvorfor skal min nabo betale for de valg, jeg træffer i mit liv? Hvorfor skal jeg ikke selv betale? Det er dér, jeg vil hen, og der er det min holdning, at når jeg vælger – det var jo et valg, jeg foretog – at få børn, så må jeg også tage konsekvensen af mit valg.

Det andet, jeg godt vil sige til fru Dorit Myltoft, er, at jeg da selvfølgelig også – og det synes jeg ikke, der kan være tvivl om, jeg ved ikke, hvor fru Dorit Myltoft har det fra – tager stærkt afstand fra, sådan som det var for 100 år siden, hvor man havde børnearbejde, og hvor børnene var nødt til at arbejde, for at familien økonomisk kunne hænge sammen. Det er slet ikke det, det er slet ikke det.

Hvis man så alligevel drager en parallel til vore dage, hvordan er det så, det er i dag? Er virkeligheden ikke, at i dag er det stadig væk sådan, at dem, børnene ser mindst, er deres forældre? For forældrene, både mor og far, er nødt til at være på arbejdsmarkedet for at tjene penge nok til, at de kan leve af det, efter at de har betalt deres skat. Er det ikke et faktum, at forældrene faktisk er dem, som børnene ser mindst? Og dermed er vi vel egentlig ved at

være tilbage til, sådan som det var for 100 år siden. Ikke at børnene i dag går ud på arbejdsmarkedet og tjener penge, nej, de er placerede i forskellige institutioner rundt omkring, mens forældrene knokler og knokler for at få råd til at betale til skattefar.

Vi skal ikke have det, som det var for 100 år siden. Vi skal heller ikke have det, som det er i dag. Vi skal have lavet nogle markante skattelettelser, så man kan leve af den løn, man får, når man går ud og arbejder, og dermed behøver børnene ikke at skulle gå ud og arbejde, og dermed behøver børnene heller ikke at være placeret i forskellige institutioner.

Formanden:

Hr. Jan Petersen og derefter fru Dorit Myltoft.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Der var kun en af de bemærkninger, hr. Tom Behnke kom med, som jeg vil kommentere, og det er den, om hr. Tom Behnkes nabo skal betale, fordi hr. Tom Behnke har børn. Ja, det synes jeg hr. Tom Behnkes nabo skal, for hvis hr. Tom Behnkes nabo af forskellige grunde ikke har børn, så er det rimeligt, at han betaler til hr. Tom Behnkes børn, for det bliver jo en dag dem, der skal forsørge hr. Tom Behnkes nabo, når han bliver gammel og skal betale hr. Tom Behnkes nabos sygehusfaciliteter, plejehjemsfaciliteter, og hvad man ellers har brug for i den alder.

Det er rimeligt, at vi omfordeler mellem dem, der har børn, og dem, der ikke har børn. Det har dem, der ikke har børn, faktisk gavn af, for ellers var der ikke nogen, der kunne hjælpe dem, den dag de havde brug for ressourcer og ikke selv kunne tilvejebringe dem længere.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg har et spørgsmål til hr. Tom Behnke, der ligger i forlængelse af det, hr. Jan Petersen var oppe og sige: Skal vi betale til naboens børn? Det mener jeg at vi skal være med til. Det er en del af det, der holder os sammen, men hvis nu naboens barn var et handicappet barn, ville hr. Tom Behnke så heller ikke være med til at betale til det?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu tror jeg, vi er så langt ude, at end ikke fru Dorit Myltoft er i stand til at bunde. Hvad er det for insinuationer at komme med her? Hvad er det for beskyldninger at lægge i det, jeg har sagt her fra Folketingets talerstol? Det, som fru Dorit Myltoft faktisk står og gør her, er at lave en sammenligning mellem at have handicappede børn og at have børn.

Faktum er, at det ikke er nogen social begivenhed at blive forældre. Det er det ikke, men det kan i den grad være et meget, meget stort og meget, meget tungt arbejde at have et handicappet barn. Og Fremskridtspartiet har gennem alle årene støttet, at vi burde gøre meget mere for, at de forældre, der har handicappede børn osv., og som virkelig har brug for hjælp, også får den hjælp, de har brug for.

Men virkeligheden er jo, at den måde, Folketinget prioriterer sine udgifter på i dag, er at strø penge ud med rund hånd til alt og alle, som ikke har brug for penge, med det resultat at de, der virkelig har behov for hjælp, ikke får den hjælp, de har brug for, bl.a. på hjemmehjælpsområdet, som vi diskuterede under dagsordenens forrige punkt. Det er jo det, der er problemet. Man har så travlt med at købe vælgere, at der ikke er penge til dem, der virkelig har brug for hjælp.

Så selvfølgelig skal vi hjælpe de handicappede børn, men det er svært i dag, for man bruger pengene på folk, der ikke har brug for det. Det er ingen social begivenhed at blive forældre.

Bruno Jerup (EL):

Der er ikke nogen tvivl om, at når det drejer sig om forholdet til de børn, som findes i samfundet, er de på den ene side forældrenes børn, det er jo klart nok, men på den anden side er de også vores fælles børn, som vi må have et ansvar for, bl.a. fordi de jo repræsenterer samfundets fremtid. Dermed er det også vigtigt, vi sørger for, at de får nogle gode forhold både i hjemmet sammen med forældrene og uden for hjemmet, hvad enten det så er i institutionerne eller i skolerne, og derfor må man se det som en helhed.

I det konkrete lovforslag, som handler om at give fædrene, konkret fædrene, 2 uger ekstra i barselorlov, må vi sige, at det er vi positive over for. Vi synes, at det da bestemt er et skridt i den rigtige retning. Vi undrer os måske lidt over, at forslaget er så bastant, i forhold til at de 2 uger

skal anbringes nøjagtig i forlængelse af moderens orlovsperiode. Vi kunne sådan set godt have forestillet os, at parret lidt mere selv kunne afgøre, hvornår de ønskede de 2 uger skulle ligge, men det er måske noget, vi kan diskutere under udvalgsarbejdet.

Vi kunne også godt tænke os at vide, når nu man slår så meget på, at det er en udvidelse af fædreorloven, om det så skal forstås så bastant, at de registrerede partnerskaber, det kan enten være et registreret partnerskab imellem to kvinder eller to mænd, som har et barn eller flere børn til fælles, er udelukket fra at kunne bruge den her 2-ugers-regel. Men det kan vi muligvis også få svar på i udvalgssammenhængen. Det fremgår ikke af forslaget.

Men vi er som sagt positive over for lovforslaget. Der er jo ikke nogen tvang i det, og det rummer nogle nye muligheder. Jeg tror, at det vil blive brugt i vid udstrækning af en række fædre. Det er et godt skridt på vej til den grundlæggende tanke, som også Erhedslisten har, der går ud på, at udgifterne i forbindelse med det at have børn er kollektive udgifter, som vi skal udjævne hen over samfundet og livsforløbet.

Det er jo i virkeligheden kun et klart mindretal af befolkningen, der har børn, og de, der har dem, har dem ikke hele livet. Derfor er det fornuftigt og naturligt, at vi ikke bare betragter det som en individuel opgave og som en hård belastning i de måske 20 eller 25 år, hvor børnene er hjemme, men som noget, der skal udjævnes over hele livet og over hele samfundet. Og det kan dette forslag bl.a. være med til. Vi synes i hvert fald, det er et skridt ad den rigtige vej.

Sonja Albrink (CD):

Det er vigtigt for barnet, at både far og mor allerede fra fødslen tager aktivt del i omsorgen for og samværet med det. Det giver barnet de bedste muligheder fremover, og derfor synes vi også, det er vigtigt, at vi udformer rettighederne til barselorlov således, at de giver begge forældre mulighed for at være med helt fra den spæde begyndelse.

Med det lovforslag, vi har til behandling her, giver vi både fædrene bedre muligheder og forlænger den maksimale barselorlov med 2 uger, og begge dele synes vi er positivt. Vi kan se, at stadig flere forældre prioriterer at deles lige meget om ansvaret for børnene, og derfor er det også naturligt, at reglerne om barselorlov skal

afspejle dette. Forbedring af fædrenes barselretigheder betyder jo, at forældrene bedre kan prioritere og praktisere en ligestilling i hjemmet.

Kravet om, at børnepasningsorloven skal vare mindst 13 uger, betyder, at mange mænd afholder sig fra at gå på børnepasningsorlov. De kan være bange for at miste kontakten til arbejdspladsen, og de går måske så meget op i jobbet, at de ikke føler sig godt tilpas, hvis de skal være væk alt for længe. De oplever måske, at de sætter karrieren eller jobbet på spil, hvis de er væk, og de kan også være bange for at blive drillet på arbejdspladsen, fordi de ønsker at gå hjemme, for den slags gør mænd da ikke. Vi har hørt det hele så mange gange før, og vi synes ikke, det er spor rimeligt, men sådan forholder det sig jo stadig på nogle arbejdspladser.

Skal vi gøre noget reelt for fædrenes mulighed for at gå på barselorlov, taler meget derfor for, at de skal have den mulighed for at holde en kort orlov, som dette forslag giver. Der er måske også brug for den lille ekstra tilskyndelse, forslaget giver fædrene til at benytte sig af tilbudet om den ekstra 2-ugers-orlov, så den samlede orlovsperiode kan forlænges med 2 uger.

Alt i alt synes vi i CD, at lovforslaget er godt, og vi kan også støtte det.

Poul Nødgaard (DF):

De nuværende ordninger på dette område er ganske udmærkede. Jeg husker, at for mange, mange år tilbage i tiden havde en kvinde kun 14 dages barselorlov, så man må jo sige, at de nuværende ordninger er formidabelt gode og sikkert ikke for gode. Vi skal støtte børnefamilierne.

Men når det er sagt, vil jeg godt sige, at dette her er en af de typiske ting, der lige pludselig gror op i en forhandlingssituation med et krav – i dette tilfælde sikkert fra SF – om, at nu skal der gives yderligere 14 dages orlov til fædrene. Nu er jeg i den situation, at jeg omgås – og det tror jeg de fleste politikere gør, forhåbentlig da – utrolig mange mennesker, og jeg har aldrig nogen sinde på de mange møder og de mange sammenkomster, og hvor jeg ellers mødes med andre mennesker, hørt noget om, at der er et utrolig stort behov for, at fædrene skal have yderligere 14 dages orlov. Men så gror det pludselig frem, og for at få en finanslov på plads, og hvad ellers der sker i nattens mulm og mørke, finder man ud af nogle ekstra krøller.

Der har været rejst det spørgsmål, hvor pengene skal komme fra – de 100-150 mio. kr., det er jo svært at sige, hvad det kommer til at koste pr. år. Der er jo den mulighed, at man tager dem over skatterne, men det er jeg nu ikke sikker på. Man kunne jo også gå ud og låne pengene. Nu er der en målsætning her i Danmark om, at gælden skal være væk senest i år 2005, tror jeg det er, og det er man meget skråsikker på. Men der er altså trods alt kun 7-8 år til, så det vil jeg se, før jeg tror det. Men her er der altså tale om 100 mio. kr., og vi behandlede et lovforslag for en times tid siden, hvor det var 220 mio. kr., der skulle ud af statskassen, og sådan kan jeg blive ved.

Vi kan ikke støtte lovforslaget. Hvis det var noget, der var et kompakt ønske om, og hvis vi kunne se, det var berettiget, ville vi se lidt anderledes på det i Dansk Folkeparti; men når det er noget, der pludselig gror op, som en brændenælde gror op i ens have, synes jeg ikke, det er noget at gå efter. Jeg synes rent ud sagt, man skulle trække forslaget tilbage.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg forstår, at hr. Poul Nødgaard ikke har mødt nogen folkestemning for forslaget. Nu kan man jo diskutere, hvad en folkestemning er, men jeg må da indrømme, at jeg har mødt utrolig mange, som synes, det kunne være spændende at skabe nogle bedre muligheder for fædreorlov. Det kan selvfølgelig bero på, hvilke folkelige kredse man kommer i.

Der var en enkelt ting i hr. Nødgaards indlæg, som gav mig en lille smule optimisme. Hr. Poul Nødgaard mente, at det var noget, der var groet pludseligt frem i finanslovforhandlingerne, så derfor vil jeg gerne med formandens tilladelse gentage, hvad jeg sagde i mit ordførerindlæg, ved at citere statsministerens åbnings-tale. I den sagde statsministeren:

»Regeringen vil som bidrag til større ligestilling i ansvaret for småbørnene komme med forslag om en 2-ugers-forlængelse af barselorloven for mænd.«

Det, der sker her, er, at regeringen nu fremsætter et forslag, den har varslet for over 2 måneder siden og tilsyneladende nu har fået et flertal for. Det ville i øvrigt være rart, hvis hr. Poul Nødgaard var med i det flertal, men det lød jo ikke sådan.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg er glad for, at hr. Jan Petersen endnu engang fik understreget, at det er en del af regeringens politik at sikre en længere barselordlov og sikre, at den også bliver for fædrene. Det er altså ikke noget, som er udsprunget her og nu af finanslovforhandlingerne.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege børnenes behov for at kunne være hjemme sammen med forældrene. Vi hører mange beretninger om, hvor syge børn er i daginstitutionerne, og om små børn, der smitter hinanden, og der er jo også i stigende grad en debat om, at vi skal være meget opmærksomme på, hvor længe børn er i institutionerne. Det handler ikke mindst om kvaliteten i børnehaver og vuggestuer, men det handler også om børnenes muligheder for at være hjemme sammen med deres forældre, og her synes jeg altså, det er godt, at vi nu siger, at fædrene skal være med til at tage et ansvar for børnene. Det kan sikre større lighed i ansvaret for børnene, og jeg tror også, det er godt for fædrene, at de får mulighed for at være sammen med deres børn, og jeg tror ikke mindst, det er godt for børnene, at de får en tæt kontakt til begge forældre så tidligt som muligt i deres tilværelse. Men det er jo stadig frivilligt for fædrene at benytte sig af denne mulighed.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget Jytte Madsen har meddelt mig, at hun på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra a, fra og med den 9. december 1997 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget Kirsten Jacobsen har meddelt mig, at hun ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra c, fra og med den 9. december og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Fra medlem af Folketinget Peter Christensen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 9. december 1997 atter kan give møde i Tinget.

Hugo Sørensens hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. december 1997 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.54